

over de bergen

een opera over verlangen
van Josse De Pauw en Corrie van Binsbergen

you
you don't
you don't know
you don't know what
you don't know what you
you don't know what you are
you don't know what you are missing

you don't know what you are
missing
what you are
you don't know
what
what
what
missing
missing what

what
you
you are don't
you don't what
you don't know what
you
you
you are you don't
you you are you don't

you don't know what you are
what
what
missing you
what you are
missing

you don't know what
you don't know what you are missing

don't
don't you what
you
missing you
you
missing
you are missing

what

missing...

Voor Muziektheater Transparant maakten acteur/schrijver/regisseur Josse De Pauw en componiste/gitariste Corrie van Binsbergen de voorstelling 'over de bergen'. Josse De Pauw schreef de tekst en speelt die ook, en Corrie van Binsbergen schreef de muziek en voert die ook mee uit. Muziekjournalist Tom Eelen interviewde beide makers eind april 2010.

De voorstelling gaat over verlangen. 'Het is een gevoel wat niet uit te schakelen valt en tevens is het een van de grote drijfveren van het leven', zegt Josse De Pauw. 'Het lijkt zo'n vriendelijk woord, maar evengoed kan dat niet aflatend verlangen heel vervelend en ongelooflijk vermoeiend zijn. De voorstelling gaat in alle mogelijke talen over verlangen en gemis die nooit ophouden. Daarom is het hoofdpersonage geen mens, maar een wezen propvol verlangen. Het vangt ijle klanken op van ergens over de bergen en wordt door die sirenenzang aangezogen, voortgestuwd, overhoop gehaald, weggeblazen... Ik heb schilder en beeldend kunstenaar Michaël Borremans gevraagd een personage voor mij te creëren, een vorm.'

Corrie van Binsbergen is een veelzijdige muzikante en een eigenzinnige gitariste die moeiteloos hedendaags gecomponeerd met jazz, rock en improvisatiemuziek verbindt. Vijf jaar geleden nodigde ze Josse De Pauw al eens uit voor haar serie 'Schrijvers in Concert' in het Bimhuis in Amsterdam. Hij las voor uit eigen werk en zij maakte er muziek bij. 'We waren allebei erg nieuwsgierig naar elkaar, en er

gebeurde iets heel bijzonders die avond', herinnert ze zich. 'Daarna dachten we allebei dat het een goed idee zou zijn om iets samen te maken. In de tussentijd hebben we veel contact gehouden, hebben veel gepraat, muziek geluisterd en zijn we ook samen naar voorstellingen gaan kijken, we hebben ook veel gesproken over hoe een voorstelling er zou moeten uitzien. Vorige zomer kreeg ik een eerste deel van de tekst en daar ben ik dan mee aan de slag gegaan. Vooral het beeld met de bergen, blauwe lucht en helder water heeft mij op een bepaald spoor gezet. Sopraan Claron McFadden representeert nu dat heel serene, heldere en zuivere. Maar tegelijk zit er ook nog een andere grote groep musici op het podium, die soms ook zompigheid en vuiligheid inbrengt want 'verlangen' is natuurlijk niet altijd even zuiver.'

Die grote groep bestaat uit heel wat indrukwekkende muzikanten: naast Claron McFadden zijn er de uit de jazz en pop afkomstige zussen Beatrice en Vera van der Poel, de ritmesectie van de succesvolle band Corrie en de Grote Brokken, jazzlegende Sean Bergin en een aantal kameleon-

tische musici zoals rietblazer David Kweksilber, de Bulgaarse percussioniste Tatiana Koleva en de harpiste Miriam Overlach. Dit amalgaam van musici brengt verschillende kleuren en invloeden in de voorstelling binnen. 'Dat is mijn hele leven eigenlijk al zo', zegt Corrie van Binsbergen. 'Terwijl ik mijn klassieke opleiding gitaar genoot, speelde ik al in underground-achtige popbandjes. Ik luister even graag naar Bach of Stravinsky als naar Frank Zappa. Alles loopt door elkaar, en dat laat zijn sporen na wanneer ik componeer of improviseer. Mijn werk raakt aan hedendaags klassiek maar ook aan jazz en rock. Ik mag hopen dat het resultaat toch een persoonlijke stijl is.'

'Ik wist meteen dat ik koperblazers wilde hebben bij deze voorstelling', gaat Corrie van Binsbergen verder. 'En ik liep al jaren met het idee rond om operastemmen te combineren met stemmen die uit een ander muziekcircuit komen. Daarnaast wilde ik de klank van harp en vibrafoon. Die instrumenten mengen heel mooi en daar haal je tegelijk een heel andere klankwereld mee in huis die goed staat tegenover het koper. En last but not least is Sean Bergin in

beeld gekomen. Hij is een legendarische jazzman en hij is ook een theatrale figuur. Hij heeft een heel persoonlijk geluid op tenorsax en hij bespeelt daarnaast ook penny-whistle en concertina.'

Hoe beïnvloedden Josse De Pauw en Corrie van Binsbergen elkaar tijdens het creatieproces? 'We werkten gelijk op', zegt Josse De Pauw. 'Ik ga gemakkelijk mee in een groove. Ik heb ook altijd heel intuïtief gewerkt. De dingen ontstaan altijd uit ontmoetingen met mensen met een bepaalde stijl waar ik me kan in vinden en waar ik de mijne graag mee laat versmelten of er tegenover stel. Dat heb ik in het verleden gedaan met musici als Peter Vermeersch, George van Dam of Jan Kujiken. Ik denk wel mee over de richting die de muziek uit zou kunnen gaan, maar ik ben daar niet dwingend in.'

De aanwezigheid van musici uit pop- en jazzwereld zou de aanleiding kunnen zijn tot veel improvisatie en vrijheid. Hoe dwingend zijn de tekst en partituur van over de bergen die vandaag voorliggen? 'De tekst zelf ligt vast, maar de

manier waarop hij gebracht wordt, biedt wel ruimte voor improvisatie', zegt Josse De Pauw. 'Er zijn bij over de bergen te veel musici betrokken om de improvisatie te laten regeren', meent Corrie van Binsbergen. 'Ik heb dus een complete partituur gecomponeerd. Ik heb mijn materiaal afgelopen maanden steeds meer uitgezuiverd. Er komen wel thema's terug, maar zelden letterlijk. De hernemingen zijn ontstaan uit hetzelfde basismateriaal, al is dat zeker niet altijd eenvoudig te herkennen. Die aanpak zorgt voor een grote coherentie en voor een spanningsboog over het stuk heen. Nu, het muziekensemble is een groot wezen, maar er is zeker ook ruimte - weliswaar op vooraf bepaalde plekken - voor improvisatie. Ik hou van die combinatie: strakke arrangementen en dan ineens ins Blaue hinein springen. Ik ben iemand die op voorhand veel nadenkt, maar eens op het podium ben ik wel uiterst geconcentreerd, maar denk ik niet meer na. Ik vind het heel mooi dat er in het begin van de voorstelling al zo'n open plek zit, waar Josse spreekt en ik speel, daar wordt als het ware de toon van die avond gezet, en die zal de ene keer bijtender zijn, een andere keer zachter en lieflijker.'

over de bergen wordt een opera genoemd. We moeten de muziek dus wel ernstig nemen. 'Ik heb niks met begeleiden de muziek', zegt Josse De Pauw. 'Er zijn weinig films waar ik me de muziek van herinner, tenzij van een paar slechte. Ik

hou niet van muziek die onderliggend of louter illustratief is. Ik hou van de concentratie van de muzikanten die spelen en ik wil die zien, daarom spreek ik meestal van dramatische concerten. Ik heb er niets tegen dat de muziek het bij momenten overneemt, dat het af en toe een concert wordt. Maar uiteindelijk is het voor mij allemaal 'theater' omdat ik dat woord zeer ruim definieer. Alles wat live en wel op een podium gebeurt, is voor mij 'theater' en de nadruk kan steeds elders liggen.' 'Net als in opera komen hier verschillende disciplines samen', besluit Corrie van Binsbergen. 'De inbreng van Michaël Borremans, Herman Sorgeloos, Sean Bergin, de tekst en het spel van Josse De Pauw en de muziek is telkens essentieel. En omdat de muziek hier toch een belangrijkere rol speelt dan in de gemiddelde muziektheatervoorstelling, hebben Josse en ik uiteindelijk besloten dat dit niet zozeer muziektheater met opera-achtige trekjes is maar uiteindelijk toch 'gewoon' een opera!'

Deze opera begint met een soort aanzegging, 'laat klinken dame de goede gitaar', waardoor ik direct aan de Odyssee dacht: 'bezing mij o muze'. Dat heeft me doen besluiten het stuk heel klassiek in drie aktes te verdelen. Over het algemeen werkt een opera naar een dramatisch hoogtepunt toe waar het hoofd karakter een moord begaat of zelfmoord pleegt. In over de bergen is dat net gebeurd. Het is een opera 'in reverse'.

Tom Eelen in opdracht van Concertgebouw Brugge

Josse De Pauw tekst en regie
Corrie van Binsbergen muziek en muzikale leiding
Michaël Borremans vormgeving hoofdpersonages
Herman Sorgeloos scènebeeld
Mark Van Denesse lichtontwerp
Chris Weeda zaalgeluid
Ad Gomes (DSL) monitorgeluid
Kim Rens lichttechniek
Pieter Vermoortele podiumtechniek, stagehand
Patrick Caers toneelmeester
Kopsel vzw ism Stef Delfosse uitvoering decor
Zoë Monti uitvoering kostuums

Veerle Francke productieleiding
Laura van Slooten assistent productie
Sarah Wasch assistent productie
Anne Van Es planning productie en techniek

Een productie van Muziektheater Transparant in coproductie met Stichting Brokken, Concertgebouw Brugge, LOD, Operadagen Rotterdam, KVS/Théâtre National Tourneepanning Nederland Van Baasbank & Baggerman.

Mede mogelijk gemaakt door het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+, Gemeente Amsterdam, de Vlaamse Overheid en de Provincie Antwerpen.

Met steun van de
Vlaamse overheid

STICHTING BROKKEN

NEDERLANDS FONDS VOOR
PODIUMKUNSTEN

Gemeente Amsterdam

Josse De Pauw verteller
Corrie van Binsbergen gitaar
Claron McFadden sopraan
Sean Bergin tenorsax, zang, pennywhistle, concertina
Vera van der Poel mezzosopraan
Beatrice van der Poel alt

Jan Willem van der Ham fagot, contrafagot, altsax
David Kweksilber klarinet, sopraansax
Bart Maris trompet, bugel
Koen Kaplijn trombone
Joost Buis trombone, lapsteel
Berlinde Deman tuba

Arjen de Graaf altviool
Miriam Overlach harp
Tatiana Koleva vibrafoon, marimba, slagwerk
Albert van Veenendaal toetsen
Hein Offermans contrabas, basgitaar
Arend Niks drums, slagwerk

Vehikel Josse De Pauw
Stem Claron McFadden
Tijd Sean Bergin
Koor Beatrice en Vera van der Poel

Biografieën

Josse De Pauw werkt als acteur, regisseur en auteur. Na zijn studies aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel was hij een van de oprichters van de legendarische theatergroep Radeis, en later van Schaamte, de voorloper van het Kaaitheater. Zijn toneelstukken *Weg*, *Larf* en *Übung* waren internationale successen en werden meermaals bekroond. Ook zijn boeken *Werk* en *Nog*, verzamelingen van verhalen, anekdotes en theaterteksten, werden zeer enthousiast onthaald. Als filmacteur werkte hij o.m. samen met filmregisseur Dominique Deruddere voor *Wait until spring*, *Bandini* (1989), *Hombres Complicados* (1997) en *Iedereen beroemd* (2000), die genomineerd werd voor de Oscar voor beste buitenlandse film. Hij staat al meer dan 20 jaar op de scène, voornamelijk met eigen werk. Daarnaast was hij te zien in o.a. *Dood van een handelsreiziger* (Luk Perceval, 2005), *Mefisto for ever* (Guy Cassiers, 2006) en recentelijk met groot succes in *De versie Claus* (Toneelhuis 2008) en *Onder de Vulkaan* (Guy Cassiers, 2009). Van 2000 tot 2005 was Josse De Pauw

artistiek leider van Het Net in Brugge, van 2005 tot 2006 van het Antwerpse Toneelhuis. Vandaag is hij opnieuw aan het werk als onafhankelijk theatermaker.

Corrie van Binsbergen is gitariste, componiste en artistiek & zakelijk leider van Stichting Brokken, waarmee ze grensoverschrijdende projecten initieert, zoals *Corrie en de Grote Brokken*, een samenwerkingsverband van kopstukken uit de Nederlandse pop en jazz en de serie *Schrijvers in Concert*, een verrassende combinatie van muziek en literatuur, met onder meer Remco Campert, Kees van Kooten, Toon Tellegen en Ramsey Nasr. Ook van Binsbergen is na haar studie klassiek gitaar, die zij afsloot in 1984, al meer dan 25 jaar actief op een zeer breed terrein in de muziek en speelde op vele festivals in binnen- en buitenland. In 1999 ontving zij de prestigieuze VPRO/Boy Edgar Prijs vanwege haar creativiteit, vakmanschap en veelzijdigheid. Zij ontving compositieopdrachten voor onder meer het Holland Festival, NPS, Asko

Ensemble, Filmmuseum, Nederlands Blazers Ensemble, Radio Symfonie Orkest, Zapp Strijkkwartet, Loeki Stardust Quartet, Mondriaan Strijkkwartet, ASKO & Barbara Hannigan. In 2005 werd Stichting Brokken opgenomen in het Kunstenplan van OC&W en voor de periode 2009 tot 2013 krijgt zij opnieuw financiële ondersteuning van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten.

Michaël Borremans is een Belgische schilder en filmmaker. In 2004 nam hij deel aan Manifesta 5, The European Biennial of Contemporary Art. In hetzelfde jaar opende een solotentoonstelling van zijn tekeningen in het Museum Für Gegenwartskunst in Basel. Deze tentoonstelling reisde naar het S.M.A.K., Gent en het Cleveland Museum of Art, Ohio. De tentoonstelling *The Performance* in het S.M.A.K., Gent reisde in de loop van 2005 naar de Parasol unit foundation for contemporary art, London en The Royal Hibernian Academy, Gallagher Gallery, Dublin. In 2006 had Borremans

solotentoonstellingen in de David Zwirner Gallery, New York en La Maison Rouge, Parijs. In 2007 vond in De Appel in Amsterdam de solotentoonstelling *Veldwerk* rond zijn filmwerk plaats. Zijn werk maakt deel uit van de collectie van het Museum of Modern Art, New York.

Herman Sorgeloos studeerde film en fotografie aan het Sint-Lukas Instituut in Brussel. Hij debuteerde als theaterfotograaf op het Kaaitheaterfestival in 1981. Zijn ontmoeting met Jan Decorte in 1983 was cruciaal. Hij ontwierp datzelfde jaar het decor voor Decortes spraakmakende productie *Maria Magdalena*. Zijn samenwerking met Anne Teresa De Keersmaeker en Rosas begon in 1984. Daarnaast werkte hij samen met Jan Ritsema (*Wittgenstein Incorporated* in 2003, *Philoktetes Variaties*, *Hamlet*, *Titus Andonderonikustmijnklote*, een opera van Walter Hus op een tekst van Jan Decorte, en *Pipelines*). Voor *Morgen Misschien* van Tom Jansen maakte hij het decor alsook voor *Nine Finger* van Platel, Ikeda en Verdonck.

Met regisseur Josse De Pauw werkte hij de laatste jaren nauw samen als scenograaf, met name voor *SS*, *Die siel van die mier*, *Kreutzersonates*, *RUHE* en *De versie Claus*. Hij ontwierp de decors voor volgende voorstellingen van Muziektheater Transparant: *RUHE*, *Babar*, *Een nieuw Requiem*.

Onmiddellijk na zijn studies ging **Mark Van Denesse** aan de slag als lichttechnicus bij de Vlaamse Opera. Na enkele jaren als freelance theatertechanicus volgde in 1998 een engagement als inspicieënt/lichtontwerper bij Toneelhuis. Sinds kort realiseert hij lichtontwerpen op vrije basis zowel in binnen- als buitenland voor theater, opera en dans. Hij werkte o.a. reeds met Luk Perceval (*Oom Vanja*, *Platonow*, *Tristan und Isolde*, *Molière, eine Passion*, *Traum im Herbst*, *Marienvesper*, *Dood van een handelsreiziger*), Johan Simons (*Vrijdag*, *Richard III*, *Oresteia*, *Herzog Blaubarts Burg*, *La grande bouffe*), Dimiter Gottscheff (*Den Leutnant von Inishmore*), Jan Decorte (*Cirque Danton*), Josse De Pauw (*over de bergen*), Gerard Jan Rijnders

(*Tim van Athene*), Joachim Schlömer (*Les Troyens*), Theater Zuidpool (*kReon*), Olympique Dramatique (*Adams appels*), Bart Meuleman (*In de strafkolonie / Het hol*), Abke Haring (*Linoleum/speed*).

De Amerikaanse sopraan **Claron McFadden** maakte haar operadebuut in 1985 op het Holland Festival in *l'Eroe Cinese* van Hasse (dirigent: Ton Koopman). Sindsdien treedt ze regelmatig op in binnen- en buitenlandse operaproducties zoals van Louis Andriessen en Rob Zuidam. Naast haar operacarrière heeft Claron McFadden een grote reputatie verworven als concertzangeres met zowel traditioneel als modern repertoire. Ze trad op met dirigenten als Edo de Waart, Hartmut Haenchen, Reinbert de Leeuw, René Jacobs, Ton Koopman, Trevor Pinnock, Neëme Jarvi. Ook maakte zij uitgebreide tournees met William Christie en het Freiburger Barock Orchester. Claron McFadden heeft vele opnamen gemaakt. Hoogtepunten van afgelopen seizoenen waren de vele optredens op festivals: Aix en Provence, Glyndebourne, Holland Festival, Bregenz en Salzburg.

Speellijst 2010

- 20/05 Concertgebouw Brugge
- 05/06 Schouwburg Rotterdam
- 06/06 Schouwburg Rotterdam
- 24/09 Bourschouwburg Antwerpen
- 06/10 Théâtre National Brussel
- 07/10 Théâtre National Brussel
- 08/10 Théâtre National Brussel
- 09/10 Théâtre National Brussel
- 12/10 Schouwburg Utrecht
- 13/10 Lucent Danstheater Den Haag
- 14/10 Stadsschouwburg Amsterdam
- 21/10 CC Hasselt
- 27/10 Schouwburg Kortrijk

Het vloeit, dreunt, neuzelt, dondert, vloekt en bedwelmt, houdt vast, barst los, zalft, doet pijn en pakt beet. Pakkend door het basisidee. Stilistisch af. Inhoudelijk verrassend. Meeslepend in al zijn grilligheid.

Over de bergen is zo'n voorstelling waar alles aan klopt. Zelfs al ging u nooit eerder naar muziektheater kijken, laat dit dan uw eerste keer zijn.

De Morgen, 25 mei 2010

Geen moment verveling, een voorstelling met een zeer groot hart.
Knack, mei 2010

Fantastische uitwerking in werkelijk alles: de teksten, muziek, aankleding van het podium, licht en geluid.

Jazzenzo, 7 juni 2010

Moderne opera met intense klankwereld. Prachtig hoe de hoge zanglijnen van sopraan Claron McFadden het heldere en zuivere representeren. Het hongerige verlangen naar méér wordt aangezogen door de voortrazende muziek.
NRC, 6 juni 2010

over de bergen

ging 20 mei 2010 in première
in het Concertgebouw te Brugge
en was op de Rotterdamse Operadagen te zien
in de Rotterdamse Schouwburg op 5 en 6 juni.

De concerten in Rotterdam zijn opgenomen
en op **dubbel-cd** uitgebracht op Brokken Records.

De cd wordt na afloop van de concerten verkocht voor de speciale prijs van €15,-
en is te bestellen via de website www.corrievanbinsbergen.com/shop voor €20,-

Achtergrondinformatie, interviews, beeldmateriaal en meer:
www.corrievanbinsbergen.com/bands/124
www.transparant.be
www.facebook.com/overdebergen

fotografie Herman Sorgeloos, portretten Ruben Stern, cover © Neckermann
vormgeving programmaboekje MixedMedia

'Dat het er niet zou zijn, het kan het zich niet voorstellen.'

